

PIORUNOWY (10) ai

piorunowy (10), [**pierunowy**].

pio- (5) *Mącz* (2), *Oczko*, *KochFr*, *GosłCast*; pió- (2) *KochPieś*, *KochSob*; drugie o jasne.

sg m N piorunowy (5). ◊ [G pierunow(e)go.] ◊ A piorunowy (1). ◊ f N piorunow(a) (1). ◊ [G piorunow(e)j.] ◊ A piorunową (1). ◊ I piorunową (1). ◊ n N piorunow(e) (1).

Sł stp brak, *Sł stp nazw os*: (*Piorunowa*), *Cn notuje*, *Linde także XVII(z Cn; XVIII) – XVIII w.*

Przymiotnik od „piorun”; fulmineus Calep, Cn (10) : Fulmineus – Piorunowi. Calep 440a; [Sítało fie że nátychmiałt piorun vderzył ná ono ich [wojska chrześcijańskiego] nieprzyaciół woýłko/ thák że zárázem wiele ich poginęło [...]. Tho woýłko potym názywano/ iáko piíze Apolinárys/ piorunowe. GilPos 269v (Linde)].

W porównaniach (4): *IEłt źwierzę o iednym oku/ [...]. Głos iego/ by piorunowy/ A zalot niepráwie zdrowy. KochFr 130; KochPieś 36; GosłCast 40; Tám Niemiec bárzo zágńiewány/ mową Odpowie tobie práwie piorunową KlonFlis H3.*

Wyrażenia: »ogień piorunowy, [pierunowy ogień]« (2): *Oczko 6v; Nie ták okrutny Ogień piorunowy Z ftráźnych łýłkáwic/ Gdy ná świat furowy Gromy fwé miece/ Iáko twoie ftrzáły GosłCast 40; [armaty kturáesmy z wielkim staraniem naszym z gwałtownego zapalenia pierunowego ognia srogiego zaliedwo wyretowali przy kim zostawicz nie wiemy CorfusDocum 415; InwSzlachKal 1595 nr 59].*

»piorunowy raz« (1): *Złoto śródkiem Iánczárów zbroynych póydzie fnádnie/ A przez twárdą opokę gwałtowniéy przepádnie/ Niźli ras piórunowy KochPieś 36.*

»piorunowa trzaskawica« (1): *Typhoea (thiphea) tela, pyorunova trzaskawicza BartBydg 158b.*

»piorunowe uderzenie« (1): *Et Bruta fulmina, [...] Piorunowe vderzenie/ które żadnemu nie przepuźcza/ to yełt nie ma ná nikogo ofobliwego wíględu/ wíziłtki zá równo ftráźy/ álbo która [!] bes wieścy á błyskania yednym rázem trzáśnie. Mącz 27b.*

Zestawienie: min. »piorunowy kamień« = fulguryt, rurka lub pręt kwarcowy powstały z piasku wskutek uderzenia pioruna; brontia, ceraunia gemma Cn (s.v. piorunek) (1): Broncia, Piorunowy kámieñ. Mącz 27b [autorzy słowników przypisali temu znaczeniu łacińskie nazwy bliżej nieokreślonych kamieni szlachetnych].

Przen (1) :

Wyrażenie: »strzelba piorunowa« = broń palna; fulminea machina Cn (1): Boday wśzytkich mąk fkołztował/ Kto naprzód woýłko fzykował: Y wynálazł swoią głową/ Strzelbę frogą piórunową. KochSob 67; [Sikámber [...]/ ien wynaleźcá ftrzelby gotowej/ Srogiey á ftráźney iełt piorunowej KmitaŁów 32].

Cf [PERUNOWY], [PIORUNNY]